

KỸ NĂNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH CỦA GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Trần Thị Thu Hiền

Email: tranhien.hrm@gmail.com

Tóm tắt: Trong bối cảnh đổi mới giáo dục phổ thông, hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp giữ vai trò quan trọng trong phát triển phẩm chất và năng lực học sinh. Bài viết phân tích hệ thống kỹ năng cần thiết của giáo viên THPT trong tổ chức hoạt động này, bao gồm: thiết kế kế hoạch, tổ chức – điều phối, tư vấn hướng nghiệp, đánh giá, phối hợp lực lượng giáo dục và tự phát triển nghề nghiệp. Trên cơ sở đó, nghiên cứu khẳng định việc phát triển đồng bộ các kỹ năng sẽ góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục toàn diện và định hướng nghề nghiệp cho học sinh.

Từ khóa: Hoạt động trải nghiệm; hướng nghiệp; giáo viên THPT; kỹ năng tổ chức; định hướng nghề nghiệp.

SKILLS IN ORGANIZING EXPERIENTIAL AND CAREER GUIDANCE ACTIVITIES FOR STUDENTS AMONG HIGH SCHOOL TEACHERS IN HANOI CITY

Abstract: In the context of general education reform, experiential and career guidance activities play a crucial role in developing students' qualities and competencies. This article analyzes the necessary skills of high school teachers in organizing these activities, including: planning, organization and coordination, career counseling, evaluation, coordination of educational forces, and self-career development. Based on this, the study affirms that the synchronized development of these skills will contribute to improving the effectiveness of comprehensive education and career guidance for students.

Keywords: Experiential activities; career guidance; High school teachers; organizational skills; career guidance.

Nhận bài: 22/03/2026

Phản biện: 19/04/2026

Duyệt đăng: 23/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và triển khai Chương trình giáo dục phổ thông 2018, hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành phẩm chất, năng lực và định hướng nghề nghiệp cho học sinh trung học phổ thông. Để tổ chức hiệu quả các hoạt động này, giáo viên không chỉ cần kiến thức chuyên môn mà còn phải có kỹ năng tổ chức, điều hành và phối hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy kỹ năng tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp của một bộ phận giáo viên THPT trên địa bàn thành phố Hà Nội vẫn còn những hạn chế nhất định, chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay. Vì vậy, nghiên cứu kỹ năng tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh của giáo viên THPT trên địa bàn thành phố Hà Nội có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trong nhà trường phổ thông.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

Để tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp đạt hiệu quả, giáo viên THPT cần sở hữu và vận dụng đồng bộ một hệ thống kỹ năng cơ bản. Các kỹ năng này không chỉ đảm bảo hoạt động diễn ra khoa học, hấp dẫn mà còn góp phần

phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh, đặc biệt là năng lực định hướng nghề nghiệp. Cụ thể gồm các nhóm kỹ năng sau:

2.1. Kỹ năng thiết kế và lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Kỹ năng thiết kế và lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là một trong những năng lực cốt lõi của giáo viên THPT, quyết định tính khoa học, tính khả thi và hiệu quả của hoạt động. Một kế hoạch được xây dựng chặt chẽ, phù hợp với mục tiêu giáo dục sẽ giúp hoạt động diễn ra thuận lợi và phát huy hiệu quả đối với học sinh.

Trước hết, giáo viên cần xác định rõ mục tiêu và yêu cầu cần đạt của hoạt động, bảo đảm phù hợp với định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh như tự nhận thức, khám phá nghề nghiệp, hợp tác hay giải quyết vấn đề. Mục tiêu cần cụ thể, phù hợp với lứa tuổi và là cơ sở để lựa chọn nội dung, phương pháp và công cụ đánh giá.

Bên cạnh đó, nội dung hoạt động cần được xây dựng khoa học, gắn với thực tiễn và định hướng nghề nghiệp, đồng thời phù hợp với nhu cầu, tâm lý học sinh THPT. Giáo viên cần lựa chọn các chủ đề gần gũi với đời sống, có tính tích hợp liên môn và tạo được hứng thú cho học sinh.

Giáo viên cũng cần lựa chọn hình thức và phương pháp tổ chức phù hợp như hoạt động nhóm, dự án, tham quan thực tế, tọa đàm hay trò chơi trải nghiệm. Việc lựa chọn cần căn cứ vào mục tiêu hoạt động, đặc điểm học sinh và điều kiện thực tế để phát huy tính chủ động, tích cực của các em.

Ngoài ra, kế hoạch cần có tiến trình hoạt động rõ ràng với các bước cụ thể từ khởi động, triển khai đến đánh giá; đồng thời phân công nhiệm vụ hợp lý và dự kiến các tình huống phát sinh để bảo đảm hoạt động diễn ra hiệu quả.

Cuối cùng, giáo viên cần chuẩn bị đầy đủ các điều kiện hỗ trợ như cơ sở vật chất, tài liệu, kinh phí và các nguồn lực phối hợp. Đồng thời, cần xây dựng tiêu chí và công cụ đánh giá phù hợp nhằm theo dõi kết quả hoạt động, rút kinh nghiệm và nâng cao chất lượng tổ chức trong những lần tiếp theo.

2.2. Kỹ năng tổ chức và điều phối hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Kỹ năng tổ chức và điều phối hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là năng lực quan trọng của giáo viên THPT, thể hiện ở khả năng triển khai kế hoạch thành các hoạt động giáo dục thực tiễn, hiệu quả và hấp dẫn. Nếu kỹ năng lập kế hoạch mang tính định hướng thì kỹ năng tổ chức và điều phối giữ vai trò quyết định sự thành công của hoạt động. Giáo viên không chỉ cần tổ chức đa dạng các hình thức trải nghiệm mà còn phải biết điều hành, tạo động lực cho học sinh và xử lý linh hoạt các tình huống phát sinh trong quá trình thực hiện.

Trước hết, giáo viên cần có khả năng tổ chức các hình thức hoạt động đa dạng như workshop, tham quan thực tế, câu lạc bộ, dự án nhóm, tọa đàm nghề nghiệp hay triển lãm sản phẩm học sinh. Việc lựa chọn và kết hợp linh hoạt các hình thức này giúp học sinh được trải nghiệm thực tiễn, phát triển kỹ năng hợp tác, tư duy sáng tạo và hiểu biết nghề nghiệp.

Bên cạnh đó, giáo viên cần biết phân công nhiệm vụ, điều hành và quản lý quá trình thực hiện hoạt động. Việc phân công hợp lý giúp học sinh phát huy vai trò cá nhân, rèn luyện kỹ năng hợp tác, quản lý thời gian và giải quyết vấn đề. Trong quá trình tổ chức, giáo viên cần giữ vai trò điều phối, bảo đảm hoạt động diễn ra nhịp nhàng, công bằng và hiệu quả.

Ngoài ra, giáo viên cần tạo động lực và xây dựng bầu không khí tích cực để học sinh tham gia chủ động, hứng thú. Sự khích lệ, ghi nhận và

trương tác thân thiện của giáo viên sẽ giúp học sinh mạnh dạn chia sẻ ý kiến, tích cực tham gia và nâng cao hiệu quả trải nghiệm.

Cuối cùng, giáo viên cần có kỹ năng hướng dẫn, hỗ trợ và xử lý tình huống phát sinh trong quá trình tổ chức hoạt động. Những tình huống như khó khăn trong thực hành, xung đột nhóm hay vấn đề về điều kiện tổ chức đòi hỏi giáo viên phải linh hoạt, bình tĩnh và kịp thời hỗ trợ để vừa bảo đảm an toàn, vừa duy trì hiệu quả và mục tiêu giáo dục của hoạt động.

2.3. Kỹ năng tư vấn, hỗ trợ và định hướng nghề nghiệp cho học sinh trong hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Kỹ năng tư vấn, hỗ trợ và định hướng nghề nghiệp là một năng lực quan trọng của giáo viên THPT trong tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Giáo viên không chỉ cung cấp thông tin nghề nghiệp mà còn đồng hành, lắng nghe và hỗ trợ học sinh lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với năng lực, sở thích và điều kiện cá nhân.

Trước hết, giáo viên cần có kỹ năng lắng nghe và thấu hiểu học sinh nhằm nắm bắt tâm lý, nhu cầu, điểm mạnh và những khó khăn của các em trong quá trình lựa chọn nghề nghiệp. Việc lắng nghe giúp giáo viên đưa ra sự hỗ trợ phù hợp với từng học sinh thay vì áp dụng cách tư vấn chung chung.

Bên cạnh đó, giáo viên cần cung cấp thông tin nghề nghiệp khoa học, chính xác và cập nhật về đặc điểm nghề nghiệp, yêu cầu năng lực, cơ hội việc làm và xu hướng của thị trường lao động. Đồng thời, giáo viên cần hướng dẫn học sinh biết cách tìm kiếm và lựa chọn thông tin nghề nghiệp phù hợp.

Giáo viên cũng cần có kỹ năng tư vấn cá nhân hóa, sử dụng các hình thức như phỏng vấn, trắc nghiệm năng lực – sở thích hoặc tình huống thực tiễn để giúp học sinh khám phá bản thân và tự đưa ra quyết định nghề nghiệp. Trong quá trình đó, giáo viên giữ vai trò định hướng, hỗ trợ chứ không áp đặt lựa chọn nghề nghiệp cho học sinh.

Ngoài ra, giáo viên cần hỗ trợ tâm lý, động viên và khích lệ học sinh vượt qua áp lực, lo lắng trong quá trình định hướng nghề nghiệp, từ đó giúp các em xây dựng mục tiêu và kế hoạch học tập phù hợp.

Cuối cùng, giáo viên cần biết kết nối với phụ huynh, doanh nghiệp, cơ sở đào tạo nghề và các lực lượng xã hội để tạo cơ hội cho học sinh tham gia tham quan, trải nghiệm, giao lưu nghề nghiệp thực tế. Điều này giúp học sinh hiểu rõ hơn về

nghề nghiệp, phát triển kỹ năng xã hội và nâng cao sự tự tin trong lựa chọn nghề nghiệp tương lai.

2.4. Kỹ năng đánh giá hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Kỹ năng đánh giá hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là một thành tố quan trọng trong năng lực tổ chức hoạt động của giáo viên THPT. Đánh giá không chỉ nhằm xác định mức độ hoàn thành nhiệm vụ của học sinh mà còn giúp định hướng, khích lệ và thúc đẩy sự phát triển phẩm chất, năng lực và ý thức nghề nghiệp của các em. Đồng thời, kết quả đánh giá cũng là cơ sở để giáo viên điều chỉnh nội dung và phương pháp tổ chức hoạt động nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục.

Trước hết, giáo viên cần xây dựng hệ thống tiêu chí và công cụ đánh giá rõ ràng, phù hợp với mục tiêu hoạt động và năng lực cần hình thành cho học sinh như hợp tác, sáng tạo, giải quyết vấn đề hay định hướng nghề nghiệp. Việc công khai tiêu chí đánh giá giúp học sinh chủ động hơn trong quá trình tham gia hoạt động.

Bên cạnh đó, giáo viên cần sử dụng đa dạng các hình thức đánh giá như đánh giá quá trình, đánh giá sản phẩm, tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng nhằm phản ánh toàn diện sự tiến bộ của học sinh. Việc kết hợp nhiều hình thức đánh giá không chỉ bảo đảm tính khách quan mà còn giúp học sinh phát triển tư duy phản biện và kỹ năng tự nhận thức.

Ngoài ra, giáo viên cần đưa ra phản hồi cụ thể, mang tính xây dựng và khích lệ để học sinh nhận biết điểm mạnh, hạn chế và có hướng cải thiện phù hợp. Việc ghi nhận sự cố gắng và tiến bộ của học sinh trong suốt quá trình tham gia hoạt động sẽ giúp các em có thêm động lực và tinh thần học tập tích cực.

Cuối cùng, kết quả đánh giá cần được sử dụng như nguồn thông tin quan trọng để giáo viên rút kinh nghiệm, điều chỉnh nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động. Đồng thời, thông qua đánh giá, giáo viên có thể phát hiện năng lực, sở trường của học sinh nhằm hỗ trợ hiệu quả hơn cho quá trình định hướng nghề nghiệp của các em.

2.5. Kỹ năng phối hợp với các lực lượng giáo dục và nguồn lực xã hội trong tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Trong bối cảnh giáo dục hiện nay, hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp không thể chỉ thực hiện trong phạm vi nhà trường mà cần có sự phối hợp với các lực lượng giáo dục và nguồn lực xã hội. Vì

vậy, kỹ năng phối hợp là một năng lực quan trọng của giáo viên THPT nhằm gắn hoạt động giáo dục với thực tiễn đời sống và nghề nghiệp.

Trước hết, giáo viên cần xây dựng và duy trì mối quan hệ hợp tác với các tổ chức, đoàn thể trong nhà trường như Đoàn Thanh niên, Hội phụ huynh, các câu lạc bộ học sinh để hỗ trợ tổ chức hoạt động, huy động nguồn lực và tạo sự đồng thuận trong quá trình thực hiện.

Bên cạnh đó, giáo viên cần biết khai thác nguồn lực từ các cơ quan, tổ chức xã hội ngoài nhà trường như chính quyền địa phương, trung tâm văn hóa, bảo tàng, làng nghề hay các tổ chức nghề nghiệp nhằm tạo môi trường trải nghiệm thực tiễn, giúp học sinh mở rộng hiểu biết về văn hóa, xã hội và nghề nghiệp.

Ngoài ra, giáo viên cần chủ động kết nối với doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, trường đại học và cơ sở đào tạo nghề để học sinh có cơ hội tham quan, trải nghiệm môi trường lao động, tìm hiểu thông tin tuyển sinh và định hướng nghề nghiệp. Điều này đòi hỏi giáo viên có kỹ năng giao tiếp, phối hợp và xây dựng kế hoạch hợp tác phù hợp với mục tiêu giáo dục.

Giáo viên cũng cần tổ chức các hoạt động gắn với cộng đồng như hoạt động tình nguyện, bảo vệ môi trường, trải nghiệm văn hóa truyền thống nhằm giúp học sinh phát triển kỹ năng xã hội, tinh thần trách nhiệm và ý thức công dân. Đồng thời, giáo viên cần đa dạng hóa hình thức phối hợp như tọa đàm trực tuyến, hội chợ nghề nghiệp, triển lãm hoặc chương trình thực tập để tăng cơ hội trải nghiệm thực tế cho học sinh.

Cuối cùng, giáo viên cần thường xuyên đánh giá, phản hồi và duy trì mối quan hệ hợp tác với các lực lượng giáo dục và xã hội nhằm rút kinh nghiệm, nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động và xây dựng mạng lưới phối hợp bền vững phục vụ công tác trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh.

2.6. Kỹ năng tự đánh giá và phát triển năng lực nghề nghiệp của giáo viên trong tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, giáo viên không chỉ thực hiện vai trò giảng dạy mà còn tổ chức và định hướng hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh. Vì vậy, kỹ năng tự đánh giá và phát triển năng lực nghề nghiệp là yêu cầu quan trọng nhằm giúp giáo viên nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động và thích ứng với yêu cầu giáo dục hiện đại.

Trước hết, giáo viên cần có kỹ năng tự đánh giá để xác định mức độ đáp ứng của bản thân đối với yêu cầu nghề nghiệp và tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Thông qua việc đối chiếu với chuẩn nghề nghiệp, phản hồi từ học sinh, đồng nghiệp và thực tiễn tổ chức hoạt động, giáo viên có thể nhận diện điểm mạnh, hạn chế để xây dựng kế hoạch điều chỉnh, bồi dưỡng phù hợp.

Bên cạnh đó, giáo viên cần có kỹ năng phản tư nghề nghiệp, thường xuyên suy ngẫm, phân tích và rút kinh nghiệm từ quá trình tổ chức hoạt động nhằm cải thiện phương pháp, nội dung và hiệu quả thực hiện. Đây cũng là cơ sở giúp giáo viên hình thành tinh thần cầu thị và chủ động đổi mới trong công việc.

Ngoài ra, giáo viên cần chủ động học tập và bồi dưỡng chuyên môn thông qua các khóa tập huấn, hội thảo, sinh hoạt chuyên môn, nghiên cứu tài liệu hoặc khai thác các nguồn học liệu trực tuyến. Việc học tập cần gắn với nhu cầu thực tiễn để giải quyết những khó khăn phát sinh trong quá trình tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp.

Giáo viên cũng cần phát huy khả năng nghiên cứu và sáng tạo trong thiết kế, tổ chức hoạt động nhằm phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường và nhu cầu của học sinh. Sự linh hoạt, sáng tạo sẽ góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp.

Cuối cùng, giáo viên cần xây dựng kế hoạch phát triển nghề nghiệp lâu dài với mục tiêu, lộ trình bồi dưỡng và định hướng phát triển cụ thể. Điều này không chỉ giúp giáo viên nâng cao năng lực chuyên môn mà còn góp phần đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và phát triển nghề nghiệp bền vững.

III. KẾT LUẬN

Tóm lại, kỹ năng tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp của giáo viên THPT bao gồm nhiều thành tố có mối quan hệ chặt chẽ với nhau như: kỹ năng thiết kế và lập kế hoạch; kỹ năng tổ chức, điều phối hoạt động; kỹ năng tư vấn, hỗ trợ và định hướng nghề nghiệp; kỹ năng đánh giá; kỹ năng phối hợp với các lực lượng giáo dục và nguồn lực xã hội; cùng kỹ năng tự đánh giá và phát triển năng lực nghề nghiệp. Đây không chỉ là những kỹ năng mang tính chuyên môn mà còn phản ánh năng lực sư phạm, khả năng quản lý và thích ứng của giáo viên trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Việc phát triển đồng bộ các kỹ năng này sẽ góp phần nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, tạo điều kiện cho học sinh phát triển phẩm chất, năng lực và định hướng nghề nghiệp phù hợp với yêu cầu của xã hội hiện đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019). *Công văn số 334/BGDĐT-GDTrH ngày 24 tháng 01 năm 2019 về hướng dẫn triển khai Chương trình giáo dục phổ thông.*, 15, 7.
- Nguyễn Thị Việt Hà. (2024). *Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường trung học cơ sở ở thành phố Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng*. Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp, 13(01S), 341-350.
- Nguyễn Thị Thu Hiền. (2019). *Giáo dục trải nghiệm trong nhà trường phổ thông: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, 16, 3-15.
- Trần Đại Nghĩa. (2023). *Thực trạng phát triển đội ngũ giáo viên tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở các trường trung học phổ thông Thành phố Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp*. TNU Journal of Science and Technology, 228(04), 200-208.